

Espíritus fuertes y corazones generosos

Estampas de Vélez Blanco

Manuel Sánchez-Cano

Centro de Estudios Velezanos (Ayuntamiento de Vélez Rubio, Almería)

Ayuntamiento de Vélez Blanco (Almería)

Museo Comarcal Miguel Guirao

DOI: <https://doi.org/10.32093/ambits.vi60504960>

Sempre que proposem la ressenya d'un llibre, intentem que tracti, des de les variades òptiques formatives d'on poden procedir les persones que l'hagin escrit, sobre temes educatius i vinculats als aspectes més íntimament lligats a l'exercici de l'orientació educativa i la seva potencial aplicabilitat al món escolar.

En el cas d'”*Espíritus fuertes y corazones generosos*”, aquesta vinculació està fermament lligada a la identitat del seu autor: en Manuel Sánchez-Cano, que és un psicolingüista i professor universitari que ha escrit una quarantena de llibres, amb col·laboracions o en solitari, un gran nombre d'articles i una quantitat ingent de conferències o cursos. Ha dedicat tota la seva vida professional a l'assessorament escolar en tots els elements que tenen relació amb l'aprenentatge i ús del llenguatge. La seva àmplia aportació intel·lectual i, per què no dir-ho, l'estreta amistat que ha tingut sempre amb la nostra revista, han permès que en nombroses ocasions hàgim pogut publicar resums i ressenyes de la seva generosa producció literària.

En Manuel Sánchez-Cano, en aquesta ocasió, ha fet un recorregut personal i emocional per la seva infantesa, elaborant un profund repàs i homenatge a tota la gent que va donar vida al seu Vélez Blanco natal, i a la intensitat de l'experiència de l'emigració.

Ens traslладem, doncs, a un petit poble d'Almería a la dècada dels anys 50 del segle passat, amb el coneixement i la vivència de tots els costums i maneres de relacionar-se que tenien les persones que en formaven part. Hi sobresurten les relacions entre pares i fills, amb la gran diferenciació que en aquell temps es donava a les tasques de l'home i la dona dins de cada família i, per descomptat, de les repercussions educatives que totes aquelles formes de convivència determinaven en el creixement dels menuts.

El contacte i coneixement de la natura, les habilitats per sobreviure en temps de l'escassetesa de la post-guerra i, per tant, la valentia de totes les persones per tirar endavant i tenir sempre un plat calent a taula per a la família hi son presents d'una manera manifesta.

Amb la lectura d'aquest amable llibre tenim coneixement de l'organització social i de la combinació entre les habilitats de cadascú i la presència dels nombrosos oficis -probablement ara en desús- que resolien qualsevol contratemps, i els costums

més populars que entretenien a la gent en totes les ocasions en què hi havia alguna oportunitat. L'aspecte descriptiu d'aquelles vivències és molt net i trasllada el lector als climes, sentiments, olors i satisfaccions que eren presents quotidianament en la vida, mai rutinària, d'aquell Vélez Blanco.

Però, al marge de la vida diària del poble, s'hi entreveuen els pensaments i les ambicions dels seus habitants per a buscar una terra de més profit per poder donar benestar, formació i ofici als fills i descendents de la família. I aquí apareix el factor de la emigració com a possible resposta a les aspiracions que cadascú s'anava configurant.

La família d'en Manuel no n'era una excepció i ell es va veure embarcat, de ben petit, a l'aventura de traslladar-se cap al nord, cap a Catalunya, per a buscar aquest entorn que potser prometia un futur més falaguer. Només llegint les condicions rudimentàries en què va fer el primer viatge ja ens podem fer la idea de la primarietat dels mitjans que tenia aquella societat per a portar a terme els seus propòsits.

L'arribada a Catalunya, Badalona, va estar plena de sorpreses, de reptes i de canvis en relació a les formes de convivència que havia conegut originalment. Però no va ser una estada permanent, sinó que va experimentar moltes alternances, amb el seu germà, de tal manera que va viure durant uns quants anys a mitges entre Badalona i Vélez Blanco. Deu ser per això que mai no ha oblidat les essències dels seus orígens ni els costums que eren fonamentals per a saber donar nom a les coses i saber-les adaptar a les necessitats de cada oportunitat.

El llibre ofereix, al final, un complert glossari de paraules i expressions col·loquials de la seva comarca que ajuden, no només a millorar la comprensió d'alguna escena narrada a la història, sinó a prendre consciència de com el llenguatge oral dota de significat totes les vivències i formes de conèixer locals.

Encara que moltes expressions i frases fetes siguin comuns a múltiples indrets geogràfics de la parla castellana, la modalitat que adopten al seu poble les hi dona un significat i sentit més propi d'aquella comunitat.

Manuel Sánchez-Cano ens ha apropat més íntimament a ell mateix, als seus orígens i ens ha fet entendre des de dins quin és el significat de la emigració i com es pot viure sense perdre en absolut els aspectes més elementals de la seva procedència.

Un home que ha desenvolupat tota la seva vida adulta i professional a la nostra terra, de la qual cosa ens n'hem beneficiat a bastament, ens apropa a la seva infantesa, viscuda a mil quilòmetres de casa nostra i durant uns anys en què el progrés no tenia cap relació amb el que vivim actualment. Per això, tenim molts motius per mostra-li el nostre agraïment i desitjar-li que la seva creativitat i producció professional segueixin essent tant riques i profitoses com fins ara.

Jaume Forn i Rambla